

Toespraak R.A. Capriles Martina (Ronnie Martina), ter gelegenheid van 150 jaar Afschaffing van de Slavernij bij de herdenking "Het geluid van de Vrijheid" in de Openbare Bibliotheek te Den Haag, 3 augustus 2013

In de rotsvaste overtuiging dat eens, zowel in mijn geboorteland als hier in Nederland, het ware geluid van de vrijheid werkelijk en uitbundig zal weergalmen, heb ik de kans om vandaag deze spreekbeurt te houden met genoegenaanvaard.

Het geluid van de vrijheid...

Eens zal het duidelijk te horen zijn... maar nog even niet.

Deze gelegenheid mij geboden om mijn opvattingen, visie en leidmotieven met u te mogen delen, ga ik geenszins gebruiken, of liever, niet *misbruiken* om eventuele teleurstellingen, mogelijke frustraties of denkbare verwijten te ventileren. Dat in geen geval, maar eerder om aan te tonen dat het geluid van de vrijheid tot nu toe te vaak met een zekere dissonantie, bewust of onbewust, gepaard ging. Een vals, vervormd geluid, een wanklank die niet van harte is gemeend.

Enkele weken geleden was er in deze zelfde ruimte een explosie van culturele uitingen in het kader van de herdenking dat 150 jaar geleden de slavernij in de Nederlandse koloniën werd afgeschaft.

1 Juli 1863 zou het einde moeten zijn van de onmenselijke handel in mensen. Tot slaaf gemaakte menselijke wezens moesten blij en vooral dankbaar zijn en feest vieren.

Waarom? Omdat een losbandige, immorele en harteloze koopmanvorst, eindelijk had ingestemd om in zijn grootmoedigheid de zwarte slaven een namaak, een nep vrijheid te geven? Dat gebeurde echter niet voordat hij de slavenhouders een riante schadeloosstelling had toegezegd en zorg heeft gedragen dat die werd uitgekeerd.

De organisatoren van dat uiterst geslaagde evenement twee weken geleden in deze bibliotheek, mogen best voldaan zijn van datgene zij aan een talrijk publiek op die middag van 19 juli hebben geboden. Muziek, dans, zang, literatuur en werken van enkele van de meest begaafde en bekende Curaçaose beeldende kunstenaars die in dit land wonen en *werken*.

Diezelfde Koning Willem III stelde indertijd dat vrijheid geen recht was, maar een plicht. Waarschijnlijk werd die oneliner bedacht door een van zijn ministers of sycofanten: vleiers en parasieten. Ik moest onwillekeurig denken aan het fenomeen spindoctors en speechwriters van deze tijd, die waarschijnlijk debet zijn aan de domme uitspraken van twee hedendaagse

Nederlandse premiers. *Terug naar de tijd van de VOC mentaliteit! Toch?* Dat zei de toenmalige premier in 2006. Mooie pakkende kreet, maar men vergeet al te gauw dat het moment van Rembrandt ook het moment van de slavenhandel was. En wat dacht u van deze uitspraak van onze huidige Minister-president: *Met een telefoontje van u is het (de onafhankelijkheid) geregeld.* Dom, kortzichtig, arrogant maar bovenal kwetsend! Na zijn "red carpet" ontvangst op de eilanden vorige maand dacht de premier van alle Nederlanders vast: *Nú kan ik zeggen wat op mijn hart ligt.* In 1974 al dreigde het PvdA Kamerlid Franssen dat de onafhankelijkheid per "kerende post" zou worden gestuurd. Veertig jaar geleden. En bij het minste en geringste krijgen wij die bedreiging (belofte) nog steeds naar het hoofd geslingerd. Maar, ik zei dat ik geen verwijten zou maken. Het gaat hier om het vaststellen van feitelijkheden die, ondanks mijn heilige overtuiging dat die vrijheid eens zal komen, het behalen van de vrijheid bemoeilijken.

Wat is de reden, of wat zijn de redenen die mij het gevoel geven dat *ik* zeker het volle, harmonische geluid van de vrijheid niet zal horen galmen. (En als ik zo rondkijk, zullen de meesten van u dat ook niet).

1. **Kleinschaligheid** is één van de belangrijkste oorzaken dat de koloniale stempel (de "colonial imprint") bijzonder groot is op de eilanden van de Nederlandse Caraïben. (*Vergelijk met Indonesië en Suriname*).

2. **Onverschilligheid** kan vrijheid nooit vervangen.
3. **Armoede**. Zolang er armoede bestaat is er geen vrijheid. Armoede smoort vrijheid in de kiem.
4. Een **minderwaardigheidsgevoel** dat in veel gevallen niet alleen is aangepraat, maar een drogreden is die steeds wordt aangehaald als een belangrijk waarom van ons falen.
5. Een oneigenlijk gevoel van **trots en overdreven vaderlandsliefde**. (*Nos ta dushi hende, Orguyoso di ta Yu di Kòrsou*). In Nederland is het niet veel anders (*Het Oranjegevoel, "Onze" Jongens en meisjes*).
6. **Het gebrek aan interesse voor en de kennis van het Papiament, maar vooral het gemis van respect voor de moerstaal, maar ook voor de Curaçaose cultuur, gewoonten en tradities.**

Deze zes door mij aangehaalde issues vormen waarschijnlijk niet veel meer dan het topje van de ijsberg. Ik ben ervan overtuigd dat u en ik samen in één brainstorming sessie van een uur veel meer motieven zullen aandragen om aan te tonen hoe moeilijk en divers het onderwerp is en waarom vrijheid door velen weer anders wordt beleefd.

Dezelfde mensen die oprecht en ongeveinsd vrijheid hoog in het vaandel voeren, hebben thuis een volièrre waarin vogels die in de vrije natuur horen in een piepkleine ruimte rondfladderen (zie punt 2: onverschilligheid).

En wat dacht u van de ondernemers die denken toeristen en lokale mensen aan te moeten trekken met dolfinariums, waarin deze intelligente zoogdieren stomme kunstjes worden aangeleerd om die lieden te vermaken. Dolfijnen horen niet in het gevang thuis, maar moeten vrij kunnen zwemmen in open zee. (Onverschilligheid of onwetendheid?)

Jawel, het begrip vrijheid beperkt zich niet tot een kreet of een decreet uitgevaardigd door een inhalige koning. Als het aan "Sjoon Grandi" had gelegen dan zou het nog veel langer hebben geduurd voordat zijn "dankbare onderdanen" hun ersatz vrijheid hadden gekregen.

Dat ik hier vanmiddag in alle vrijheid mijn denkbeelden kan uiten is een bewijs dat aan mij in dit land geen enkele beperking wordt opgelegd en ik mijn recht op vrijheid van meningsuiting volledig kan uitoefenen. In veertig jaar heb ik het niet anders ervaren.

Op 13 augustus 1995 hield ik een toespraak bij de Viering van de grote Slavenopstand op Curaçao. De samenkomst werd gehouden in een bomvolle Doelen te Rotterdam. In tegenstelling tot 1 juli 1863 toen de slaven werden geëmancipeerd, wordt die dag door mij en met mij veel Curaçaose mensen dan ook niet herdacht, laat staan gevierd. In De Doelen zag het, letterlijk en figuurlijk, zwart van de

mensen. Achttien jaar geleden was het nog niet chic om Tula-fan te zijn. Er waren veel Curaçaoënaars die zich niet met Tula, de leider van die opstand, konden - of wilden - identificeren. De lange weg ingeslagen door Guillermo Rosario, Pacheco Domacasse, Pierre Lauffer, Frank Martinus Arion, Elis Juliana, Jeanne Henriquez, Fifi Rademaker, Jandi Paula en anderen wordt inmiddels, en met succes, bewandeld. Stap voor stap. Het einde van het traject is lang nog niet bereikt, maar het komt steeds dichterbij.

Het Tula epos, een waar gebeurd verhaal, is niet meer weg te denken. Curaçaoënaars zoals Rignald Recordino, Ced Ride, Marlon Reina, Charles do Rego, Don Martina, Carel de Haseth, Tania Kross, Randal Corsen, Raymi Sambo, Christa Toppenberg en, niet te vergeten wijlen Jocelyne Clemencia, en ontelbare anderen op Curaçao en in dit land, die de afgelopen vier decennia, Tula en zijn vrijheidsstrijd in een andere dimensie hebben laten zien. Aan deze lijst namen wil ik Jeroen Leinders toevoegen. Door zijn boek en film, "Tula the Revolt", heeft hij een niet onbelangrijke bijdrage geleverd aan de opgelaaide Tula discussie. Recensenten en criticasters die het recht op vrijheid van de moedige opstandige slaven nooit eerder hebben verdedigd, ontpoppen zich nu als voorvechters en kenners van een stuk geschiedenis die zij steevast hebben weggemoffeld.

Het "Geluid van de Vrijheid" is echter niet te verhullen. Het schalt onverbiddelijk en onvermurwbaar door, ondanks de dissonanten van vele z.g. vrienden van Curaçao. Zij hebben het steeds over "hun" Dushi Kòrsou, ondertussen gaan ze onverminderd door met hun campagne van "Shusha Kòrsou". Het zijn bepaald geen vrienden. Hun bronnen? Curaçaoënaars, zogenaamde deskundigen, die zich steevast beter achten dan "zij". Deze "kenners", meestal deskundologen, die met gebruik van nietszeggende sofismen, geen moment voorbij laten gaan om hun eigen land en landgenoten af te vallen en te besmeuren.

Hun dissonant geluid mag echter niet meer baten, het echte Curaçaoese Geluid van de Vrijheid is niet meer te dempen.

©Ronnie Martina

3 augustus 2013

1330 woorden